

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Stane:

Za celo leto K 15—
za pol leta 7:50
za četrt leta 3:80
za 1 mesec 1:30

Posamezna številka 30 vin.

Uredništvo in upravnništvo je v
Ptuju, hiša zdravnika dr. Štuheca.
Rokopisi se ne vrnejo.

Telefon št. 46.

Štev. 11

Ptuj, 15. junija 1919

I. letnik

Ptujska gimnazija.

Naloga in smoter splošne osobito tudi učne uprave v novi državi SHS je zidati, graditi reformirati in izpopolnjevati tam, kjer so se pojavili nedostatki, ne pa razdirati in pustošiti ter odpravljati brez potrebe zavode in naprave, ki nam v obmejnih krajih koristijo, če tudi te naprave in zavodi izvirajo od prejšnje, nam sovražne avstrijske politike.

To načelo nam mora posebno obveljati glede neprikrajanega obstoja ptujske gimnazije. Raznesla se je vest, da hoče ta zavod poverjeništvu za uk in bogočastje skrbeti v bodočem šolskem letu na tri nižje gimnazijalne razrede, v katerih naj se uvede izključno le slovenski učni jezik, dočim se vsi ostali razredi začasno odpravijo. Ta novica je javnost, kakor umevno, silno razburila, in že se čujejo glasni protesti proti tej nakani. Niso nam znani nagibi, ki so bili merodajni za ta v obmejnem ozemlju dvojno kvarljivi ukrep učne uprave. Priznamo tudi, da so g. poverjenika privedli do tega sklepa tehtni uplivi in nameni.

Gotovo je pa toliko, da se ti nameni razblinijo v nič, če se vzame ozir na sledeča dejstva:

Dijaki slovenske narodnosti, ki bi bili vsled te naredbe primorani zavod zapustiti ter drugod nadaljevati svoje študije, gotovo niso najslabši material, ker so pod vodstvom nemškega ravnatelja in nemških profesorjev izhajali, se narodno očuvali in uspevali. Starišem teh dijakov in dijakinj bi se godila največja krivica, če bi se jih sililo, da njihovi otroci ali pouk prekinajo ali pa z nezgodnimi žrtvami druge zavode posečajo. Zloglasni J. Ornig nam je pripravil udobnost s tem, da je Ptuj sicer iz nam sovražnega namena glede šolstva spravil na precej visoko stopinjo, dočim bi mi te nam ugodne postojanke v svoje svrhe ne mogli ali ne hoteli izkoriščati. Ves svet bi se nam posmehoval in nas imel za bedake, ker bi mi na tak način napeljevali vodo na mlin naših sovražnikov, ter dokazali s tem ne samo mlačnost

in nezavednost, nego tudi svojo popolno nezrelost.

Svoje dni je baron Gautsch, zloglasni minister propale Avstrije hotel nam in Čehom zabraniti pot do višje splošne izobrazbe s tem, da je odpravil in zatvoril precejšnje število čeških in slovenskih srednjih šol, češ, da niso potrebne, in da državne finance ne dopuste obstanka teh srednjih šol. Nemških zavodov se pa ni dotaknil, če tudi so bili povprečno slabše obiskani od čeških in slovenskih. Vprašamo tedaj g. poverjenika: Mar hoče on vzgled barona Gautscha posnemati? To bi bilo slabo in žalostno! To bi kompromitiralo in oškodovalo v veliki meri državno idejo, katera se mora s posebnim povdarkom gojiti in krepiti v bližini nemškoavstrijskih meja.

Morebitni ugovor, da nedostaje učnih moči, je neumesten. Naj se restringirajo zavodi, v krajih, ki niso narodno ogroženi in naj se pridele učne moči sem, kjer so bolj potrebne, nego na Kranjskem. Lahko bi se tudi obdržalo mnogo nemških profesorjev, ki bi lojalno opravljali svojo službo. Dvojezični pouk bi bil posebno lahko pri nas lahko izvedljiv in pa potreben. Radikalna odprava nemščine iz šol je, milo rečeno, nesposobnost.

Ne vemo, če je g. poverjenik vse te posledice natanko premotril in premislil. Eno pa je gotovo: Z nameravano odpravo višjih razredov ptujske gimnazije bo storjena velika škoda in krivica ne samo prizadetim dijakom in starišem, nego tudi slovenskemu narodu, posebno pa državni misli SHS.

Radi tega kličemo v poslednji uri gosp. poverjeniku za uk in bogočastje: Ne podrite nam ptujske gimnazije! Celokupna vlada v Ljubljani pa „caveat“, ne quid detrimenti capiat res publica!“

Protestni shod v Ptuju.

Na binkoštni pondeljek se je vršil na Florijanskem trgu pred mestnim uradom v Ptuju protestni shod protiraskosanju Slovenije, ki je uspel naravnost sijajno. Na tisoče

in tisoče ljudi se je zbralo pred ponosno stavebo sedaj našega mestnega urada, da povzdigno glasno svoj protest proti nakani, da se slovensko ozemlje pusti še nadalje pod oholim Nemcem in zahrbtnim Lahom. Shod je sklical Narodni svet. Predsedoval mu je g. dr. Ivan Fermevc. Po jedrnatem pozdravu je je naglašal, da kliče Narodni svet prebivalstvo ptujskega okraja zopet na branik domovine. Protest, ki ga bo prebivalstvo ptujskega okraja sklenilo danes, se mora slišati in upoštevati tudi v Parizu. V imenu mestne občine se je pridružil protestu gerent dr. Senčar. Za ptujski okrajni zastop je govoril g. Mihael Brenčič, ki je zlasti pozivljal občinske predstojnike, da pošljejo nemudoma protestne resolucije na predsestvo deželne vlade.

Ob velikanskem navdušenju je bila sprejeta na predlog g. dr. Šalamuna sledeča

resolucija:

Na velikem protestnem shodu zbrani Slovenci Ptuja in ptujskega okraja opominjamo v zadnjem trenutku velesile, ki odločujejo v Parizu o usodi narodov, da naj ne raztrgajo slovenskega dela troimenega naroda in naj ga ne prepuste nadaljnji raznaroditvi Lahom, Nemcem in Madžarom.

Z vso odločnostjo zahtevamo, da se upošteva samoodločba narodov in da se združijo vse zemlje, kjer stanuje v strnjenih masah naš narod, z državo Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Miru, ki bi tem načelom nasprotoval, nikdar ne bomo priznali, in pozivljamo našo pariško delegacijo, da ga ne prizna. Opozarjamo, da bi bil nam krivičen mir začetek novega ogroženja evropskega miru.

Mi hočemo vso svojo zemljo in ne priznamo nobenih kompromisov v našo narodno in državno škodo.

Kakor je Celovec za vedno naš, tako morajo biti naši tudi Beljak, Gorica, Trst, Pulj Reka in celo naše Primorje in Prekmurje.

Predsednik se je zahvalil zavednim zborovalcem za njih vdeležbo. Povdarjal je, da se gotovo tudi naša vlada, naš kralj in prestolonaslednik z vso vnemo zavzemajo za

Kakšne pojme imajo otroci o bistvu sreče in nesreče.

Nekaj iz šolske delavnice. Priobčil š. ravnatelj A. Kosi, Središče.

Obravnaval sem te dni na višji stopnji s 13—14 letnimi učenci berilni sestanek „V naravi“ (Ogrinec). Prvi stavek tega berila se glasi: „Ako ti je srce polno velike sreče, obilega veselja . . .“, zateci se v krilo mile narave. Prečitavši ta stavek, mi šine hkratu neka misel v glavo. „Kaj pa, ko bi se prepričal, kakšne pojme imajo otroci o bistvu sreče in nesreče. Ne razmišljam dolgo, vzamem iz omare majhne lističe, jih razdelim med otroke in jim dam to-le nalogo: Napiši na kratko, kedaj bi bil na svetu najbolj srečen in kedaj najbolj nesrečen! Pogovoril nisem ničesar, otrokom pa strogo zabičal, da naj vsak le svoje misli zapiše ter naj se ne ozira na svojega sosedu. Pazil sem potem z bistrim očesom,

da noben otrok ni mogel pogledati na delo sosedu, niti ž njim kaj pokramljati. Stal sem nepremično sredi šolskega odra, oči pa imel oprte v otroke. Čez 10 minut bilo je vse gotovo. Poberem lističe, ki so me neizmerno zanimali. Ker utegnejo te izjave otrok zanimati tudi tega ali onega čitatelja, ki se zanima za učiteljevo delo v šoli in pa za mišljenje otrok v dobi od 12.—14. leta, zato nekoliko teh izjav takoj priobčim.

Prvi piše: Najbolj srečen v življenju bi bil, ako bi imel vse, karkoli bi mi srce pozelelo. Najbolj nesrečen pa bil, ako bi mi hiša pogorela.

2. V življenju bi bil najbolj srečen, ako bi bil vedno zdrav, najbolj nesrečen pa, ako bi mi umrli stariši.

3. Največja sreča v življenju se mi zdi zdravje, najbolj nesrečnega pa bi se čutil, ako bi bil siromak in od vseh ljudi zapuščen.

4. V življenju bi bil najbolj srečen, ako bi

bil bogat, najbolj nesrečen pa, ako bi si zlomil nogo.

5. Najbolj srečen v življenju bi bil, ako bi imel avtomobil, najhujša nesreča za me pa bi bila, če bi ne znal ne čitati, ne pisati in ne računati.

6. Najbolj srečen je zdrav človek, najbolj nesrečen pa tisti, ki nikoli ni zadovoljen.

7. Najbolj srečen bi bil v življenju, ako bi si pridobil veliko bogastvo, najbolj nesrečen pa, ako bi to bogastvo izgubil.

8. Največja sreča za me bi bilo zdravje, največja nesreča pa, ako bi mi hiša pogorela.

9. Najbolj srečen na svetu bi bil, ako bi bil vedno zdrav, nikoli bolan, nesrečen pa, ako bi si zlomil nogo.

10. Za največjo srečo imam zdravje in zadovoljnost, za nesrečo pa smrt starišev.

11. V življenju bi bil najbolj srečen, ako bi bil zmiraj zdrav, najbolj nesrečen pa, ako bi mi umrla oče in mati.

12. V življenju bi bil najbolj srečen, ako

naše svete pravice. Na njegov poziv je občinstvo navdušeno zaklicalo, da se je razlegalo po celem starodavnem mestu: „Živel kralj Peter, živel naš prestolonaslednik Aleksander!“

Iz seje mestnega sosveta

7. junija 1919.

G. vladni komisar dr. Senčar je poročal o trnjevi poti, katero sta prehodila on in njegov prednik g. dr. Jurtela, da se je izposlovalo izvozno dovoljenje za živila, ki jih je Ornikova družba nakupila na občinski račun. Upanje imamo, da se ta zadeva končno reši. A je tudi že skrajni čas, ker v teh živilih tiči ogromen kapital, cena pa pada in nevarnost pokvarjenja raste od dne do dne. — Rešile so se nekatere obrtne in osebne zadeve. — Odobrila se je pogodba s kmetijskim kemičnim preskuševališčem v Mariboru, ki bo večkrat v letu pri tukajšnjih trgovcih in gostilničarjih izvrševalo nenapovedane revizije živil in pijač, ter bo kemično preiskovalo živila, ki se tukaj zaplenijo in pošljejo v Maribor, da se tako prepreči prodaja pokvarjenih in nezdravih stvari. — G. Steudte je prosil za izvide graških listov, ki so neresnično poročali o razmerah v Ptuj. Hoče poslati dotičnim listom popravke z izjavo, da tukajšnji Nemci želijo živeti v miru s slovenskimi soživalci. Kdor ima kakšno število, ki je pisala kaj neresničnega o „preganjanju in trpljenju“ Nemcev pri nas, naj jo da mestnemu uradu na razpolago. — Sklenilo se je, da se v kratkem skliče posebna seja sosveta, da sklepa o energičnih korakih zoper draginjo in zoper izkoriščevalce. — Končno se je izreklo g. vladnemu komisarju pooblastilo, da v imenu občine pri vladi vloži odločen ugovor zoper nameravano raztelesenje naše domovine, katere kujejo kapitalisti in imperijalisti v Parizu v nasprotju z Wilsonovimi načeli.

Zopetna rekvizicija kmetijskih pridelkov?

Pretečeni teden je govoril v Narodnem predstavništvu ministerski podpredsednik dr. Korošec o prehrani ter tekom svojega govora naznanil poslancem, da stoji on in njegovo ministrstvo na stališču, da treba v jeseni zopet uvesti po kmetih rekvizicijo za razna živila. Povedal je, da bo spravil to svojo mnenje pred ministerski svet, kjer ga bo zastopal z vso odločnostjo.

Nam ni znano, kakšen vtisk bo napravila izjava dr. Korošca na Slovensko ljudsko stranko. Zelo verjetno je, da ne bodo njeni kmečki pripadniki nikdar zvedeli, kaj je govoril v beogradskem parlamentu načelnik SLS z ministrskega sedeža. Za Jugoslovansko demokratsko stranko pa ni vseeno, kako

stališče zastopa v prehranjevalni politiki minister Korošec in že naprej moramo povedati, da se bodo morali naši poslanci v Demokratskem klubu z vso odločnostjo upreti proti njegovim nakanam.

Ni nobenega dvoma, da so bile medvojne rekvizicije, ki jih je izvrševala avstrijska vlada pri kmetih, ena največjih krivic, kar jih je mogla prizadati stara Avstrija kmetiskemu prebivalstvu. Nasilna rekvizicija kmetijskih pridelkov, zlasti, ako se zanje določa še uradno določene cene, ne pomeni drugega, kot odpravo zasebne lastnine. Rekvizicija je tembolj krivična, ako jemlje pridelke brezobzirno vsakomur ne glede na to, ali je pridelal posestnik le toliko, kolikor bi potreboval za se in za svoje gospodarstvo ali pa toliko, da bi pridelek, ki ga zase več ne potrebuje, naprej prodajal in z njim spekuliral. V stari Avstriji je bilo to državno poseganje v lastninske pravice kmetov toliko bolj nepošteno, ker se je izvajala rekvizicija istočasno tudi v tovarnah, ki izdelujejo za ljudstvo neobhodne potrebščine in se je izvajala napram veleposestnikom in plemenitašem le deloma, površno in z vso obzirnostjo. Prezreti končno ne smemo, kako so gospodarile razne gospodarske centrale, ki so jemale kmetu žito in živino in pozabiti ne smemo, da so se v teh podjetjih zbirali na stroške kmeta in konzumenta večmilijonski fondi zato, da so z njimi uganjali vsakojake špekulacije in politične korupcije. Zato je naša nova država kmetiskemu prebivalstvu s tem, da je ministerski svet Beogradu odpravil vsako rekvizicijo kmetijskih pridelkov, le popravila krivico kmetu, zadejano mu od stare Avstrije.

Ta ukrep v Jugoslaviji pa ni bil le čin pravičnosti, marveč tudi dokaz pametnega umevanja ljudskih potreb v naši državi. Ako hočemo Jugoslavijo spraviti naglo in brez največjih težav na noge, je neobhodno potrebno, da podpremo z vsemi sredstvi kmetijsko pridelovanje in ga zopet spravimo v normalen tir. Kmetu moramo brezpogojno vrniti veselje do obdelovanja zemlje, ako hočemo, da bo ustvarjal tako, kakor pred vojno. Zato ni nobenega dvoma, da bi bila najbolj nesrečna tista politika, ki bi pritiskala z rekvizicijo k tlem kmetijsko produkcijo in tako uničevala oni steber v državi, ki bo vsaj za prihodnjih deset let, če že ne vedno, v Jugoslaviji nosilec vse državne sile in moči.

Prehranjevalni minister dr. Korošec bi moral prehranjevalno politiko urediti tako, da bi čimprej zatre od vojne preostalo odeduštvo, verižništvo in tibotapstvo z živili in živino. Ako tu ne bo našel prave poti, mu tudi rekvizicija kmetijskih pridelkov, katero obeta kmetom, ne bo prav nič koristila.

Upam, da bo ostalo dr. Koroščevo naznanilo o zopetni rekviziciji poljedelskih produktov le v zapisniku državnega zbora, in da v narodnem predstavništvu ne bo našel zaslonbe, ki bi mu omogočala uresničiti ta svoj namen.

Adolf Ribnikar.

Zveza jugoslovanskih železničarjev.

Društveni shod v Ptuj dne 1. junija t. l.

Shod je bil zelo dobro obiskan, mnogo je bilo tovarišev z juga. Dr. Fermevc pozdravi došle. Predsednik tovariš Jarh pozdravi navzoče posebno Tržačane. Nato sledi poročilo o društvenem položaju. Čemu smo se organizirali na strokovni narodni podlagi, kakšni so naši cilji? Poda žalostno sliko sistematičnega pregajanja in izpodrivanja našega uslužbenca v zadnjih letih. V teh težkih časih je delovala zveza, koje dela sadove je vedno skušalo izkoriščati internacionalno društvo. Bil je to posebno od leta 1910 sem neprestan boj s pristaši takozvane internacionale. Namen je bil pač viden. Zgraditi so hoteli iz naših trupel Švabu most do Adrije. Na dnevnem redu so bila izpodrivanja slovenskega železničarja in ostentativna nastavljanja zagrizenih nemčurjev in Nemcev v postajah naše zemlje. Tedaj smo strnili svoje vrste na strokovni podlagi in pričeli boj proti vnebopijočim krivicam. Navsezani smo bili sami na se. Le iz nas samih smo črpali moči za težki boj. Prišel je jesenski polom. Tedaj je odpovedal Dunaj, odpovedalo je skupno vodstvo. Tudi trenutek nismo pomišljali, iskali smo navodila zopet v naši organizaciji in nesli podivjane tolpe razbite avstrijske armade po naših ramenih skozi naše pokrajine. Prišla je stavka v jeseni v Mariboru, koje so uprizorili zagrizeni nemčurski in nemški hujskači, kakor razvidno iz zgolj političnih ozir. Zopet so bili tovariši zveze, ki so pohiteli v Maribor in vzdržali obrat v težkih dneh. Delali smo za dva, za tri in stavka zagrizenih nasprotnikov se je razblinila. Vso priznanje tudi onim stanovskim tovarišem iz jugosl. socialne stranke, ki so ohranili še čut za narod, ki so pomagali, da se je rešila naša stvar.

Prišla je pa žalostna doba hujskanja, doba izkoriščanja svobode. Trop boljševisko navdahnjenih privrženecv internacionalne se je zaletel s vso silo v naše vrste in deloval po plaščem takozvane „internacionale“ in njihovega „socializma“ za ostudne namene v prid tujerodnemu elementu. Ne poznamo več tovarišev tujerodcev, osvobodili smo se in se strnili v skupno državo samo enega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev. Železničar, kojemu so svete relikvije lastnega naroda, ima kruh na lastni zemlji. Vsem onim pa, ki ne marajo lastnega naroda, ki ne marajo kraljevine Jugoslavije, pa pot preko meja. Organizirali smo se tedaj na strokovni in na narodni podlagi. Zastopati hočemo prvo svoj stan in ščititi s tem tudi narod, domovino. Zatorej vabimo vse stanovske tovariše v naše vrste, ki imajo z nami skupne cilje, brez ozira na politično prepričanje, naj si je klerikalec, ali liberelec ali socialni demokrat.

Govornik omeni uspehe organizacijskega delovanja, kakor osemurni delavnik, 100% zvišanje draginjske doklade. Doseglo se je

bi bil vedno zdrav, najbolj nesrečen pa, ako bi moral od hiše do hiše beračiti.

13. V življenju bi bil najbolj srečen, ako bi bil vedno zdrav, vesel in z vsem zadovoljen, najbolj pa bi bil nesrečen, ako bi mi v moji mladosti umrli stariši.

14. V življenju bi bil najbolj srečen, ako bi bil bogat. (O nesreči učenec ni ničesar zapisal!)

15. V življenju bi bil najbolj srečen, ako bi imel 2 kg zlata, najbolj nesrečen pa, ako bi mi roke odrezali in bi še živ ostal.

Izjave deklic slovejo:

1. Največja sreča v življenju se mi zdi zdravje, največja nesreča bolezen.

2. V življenju bi bila najbolj srečna, ako bi mi ostali stariši dolgo let živi in zdravi, najbolj nesrečna pa, ako bi nam pogorela hiša, hlevi in vse.

3. V življenju bi bila najbolj srečna, če bi se stariši vrnili in bi prej ne znala, kje so; najbolj nesrečna pa bi bila, če bi nam

hiša pogorela, da bi ne znali, kam domov.

4. V življenju bi bila najsrečnejša, ako bi videla po svetu vse lepote, ki jih ima narava. (O nesreči se ta deklica ni izjavila!)

5. V življenju bi bila najsrečnejša, ako bi bila vedno zdrava, najbolj nesrečna pa, ako bi ne imela starišev.

6. Najbolj srečna v življenju bi bila, ako bi prišel brat iz ujetništva zdrav domov in ako bi mi bili mati vedno zdravi; najbolj nesrečna pa bi bila, če bi mi oče in mati umrli.

7. Največja sreča za mene bi bila, ako bi mi stariši dolgo živeli, največja nesreča, ako bi mi prerano umrli.

8. V življenju bi bila najbolj srečna, če bi bila vedno zdrava, najbolj nesrečna pa, če bi bila bolana.

9. V življenju bi bila najbolj srečna, če bi imela vsega dovolj, česar vsak dan potrebujem, najbolj nesrečna pa bi bila, ako bi si morala od hiše do hiše kruha prositi.

Izmed 24 otrok vidi 12 največjo srečo v zdravju, 7 v bogastvu, 3 v dolgem življenju, 1 v uživanju prirodnih krasot, 1 v vrnitvi pogrešanega brata vojaka.

Značilno je, da ima izmed 9 deklic samo ena zdravje za največjo srečo, dočim vidi izmed 15 dečkov 10 dečkov svojo srečo v telesnem zdravju — jasen dokaz, da dečki globlje mislijo nego deklice.

Nesreča je pri 8 otrokih smrt starišev, pri 8 otrokih izguba premoženja, pri 5 otrokih telesna pobačjenost, oz. bolezen pri 1 otroku duševna revščina (ne znati čitati itd.) pri 1 otroku nezadovoljnost.

Izjave deklic pričajo, da vise te z večjo ljubeznijo na svojih stariših nego dečki, zakaj izmed 9 deklic smatra jih 5 smrt starišev za največjo nesrečo, dočim vidijo izmed 15 dečkov samo 4 v smrti roditeljev največjo nesrečo.

ujedinenje železničarjev Hrvatov in Srbov v Dalmaciji, Bosni in Hercegovini in Srbiji z nami Slovenci. Tako je nastala iz majhnega roja, velika stanovska armada, ki bode lahko zastopala težnje železničarskega stanu in hranila njegovo pravico. Politiki ne bodo odločevali v bodoče o usodi železničarjev, ampak železničar sami.

Tovariš Žekar govori o tesnem združenju našega železničarja s svojim narodom. Zgodovina našega železničarja je obenem del zgodovine našega naroda.

Poda nam žalostno sliko trpljenja našega naroda od one zgodovinske dobe, ko smo prišli pod nadoblast Bavarcev, Frankov, ko je padel Ludevit Posavski v boju za svobodo Jugoslovanov v prvi polovici 9. stoletja. Z njegovim padcem pričela se je ona dolga veriga trpljenja našega naroda, ki je našla zaključek šele preteklo jesen. Težko je obupati žalostne spomine, ko je tujec vdrl v našo, tedaj še prosto zemljo, so bavorski in francoski mogotci delili zemljo našega kmeta svojim vazalom, ko je opletal valptov bič pleča našemu človeku, ko se je zahotelo grajskemu gospodu po lepi nevesti našega seljaka, da jo je s silo ugrabil in odvedel v mogočni grad. Če si trenil pri tem z očesom, vrgli so te v ječo, kjer si poginil žalostne smrti. In našemu človeku klonila je glava bolj in bolj, padel mu je pogum, je postajal vedno večji suženj na duši in telesu. To je ona žalostna povest neizmerne trpljenja pod jarmom Teutonov, Bavarcev, Frankov, Habsburžanov. Pač težko je verjeti, če vam pripovedujem, da smo nasledniki onih Slovencev, ki so bivali nekdanje združeni za Karpati ujedineni že tedaj v demokratični državi. Da smo Jugoslovani prekoračili, ker nam je bila domovina premajhna, prelaze Karpatov in si priborili ozemlje daleč proti jugu do Jadranskega, Egejskega in do Marmorskega morja. Da se je pred nami tresel sam Carigrad, kojega bi bili tudi zavzeli, če bi ga ne bil branil izkušeni vojskovodja cesarja Justinijana Belizar. Bili smo strah Langobardov, Frankov, Bavarcev, posedali smo zapadno Ogrsko, Štajersko, Kranjsko, Koroško, velik del Primorske, zapadno Tirolsko, jugovzhodno Salzburško, južne Gorenje in Dolenje Avstrijsko. To smo bili nekdanje, to je naša slavna zgodovina, in kako nas je našla jesen preteklega leta? Bili smo že nekdanje ujedineni Srbi, Hrvati in Slovenci, govorili smo isti jezik. Ali Ogri, Madžari zabili so klin med nas Slovence in med brate Srbe in Hrvate. Srbi so se ohranili, ohranili so svojo zdravo kri, ohranili so svoj ponos, svojo moč, nam so pa Tevtoni, Habsburžani zastrupljali kri dolgo, dolgo vrtso let, zajedali so se v naše meso, pili so našo kri. Kaj čuda, če je prišlo tedaj do onih žalostnih pojavov iz zadnjih dni, ko se je hujskalo na celi črti proti redu, proti ustroju, obstanku naše domovine, če se je vpilo na javnih shodih „živela socijalistična republika“, če se je dokaj časa svetlikal napis v Zagorju ob Savi „Živela bodoča republika“. Ko se je ščuvalo naše vojake, ki so odhajali na Koroško, naj pomečejo puške v koruzo, plul je sem od Celovca letalec in metal listke med vrste naših borilcev. Bili so seveda polni laži, tisk učiteljske tiskarne v Ljubljani, podpisani od nekega četovodje vojaškega sveta v Ljubljani. Nadelo smo se pač, da je vse le zgolj lumparija in laž, samo v glavo nam ni šlo, zakaj ti koroški krvoloki pozdravljajo v teh letakih ravno socijalne demokrate. Zakaj jim leže ravno ti tako pri srcu?

Tukaj, kjer zdaj zborujemo in ne daleč od tod, razšli smo se Jugoslovani sredi petega stoletja. Srbi in Hrvati na jug, mi Slovenci ostali smo deloma tukaj, deloma smo prodirali na zapad. Nastale so od onega časa le navidezne razlike med nami. Ni čuda, saj zato so s tako vnemo skrbeli Obri, Madžari, Franki, Habsburžani. Kupa našega trpljenja bila je v jeseni do vrha polna. Iskrice naše nekdanje svobode, je tlela pod pepelom skozi tisoč let, da zaneti nekoč grozen požar. Zato je pokati tam nekje na jugu v jesenskih dneh, počile so zvezi in sesulo se je v prah,

kar je bilo gnilega, trhlega in nam je zasijalo solnce svobode, sreče v svobodni domovini ujedinenega naroda. Po več kot tisočletnem trpljenju, potovanju vrnili smo se vsi zopet domov in v bratskem objemu je zopet ležal Slovenec, Srb, Hrvat. Narod, tebe se oklepajo tesno vsi stanovi, domovina, v tvoje naročje hitimo, prvi v tej tekmi mi železničarji! Ne poznamo brezdomovincev, poznamo le tebe, tovariš Jugoslovan in tebe domovina Jugoslavija. Razvili smo prapor, mogočno plapolo, na kojem se svetlika napis: „**Tovariš, narod, domovina**“. In smelo trdim danes: domovina, to smo mi stanovi in narod je domovina. Na strokovni in na narodni podlagi strnili smo svoje vrste, da ščitimo domovina — tebe in sebe. In kadar bodo storili to tudi drugi stanovi, tedaj bo premagan notranji in zunanji sovražnik, tedaj najdeš tudi ti tovariš Tržačan, pot na svojo rodno grudo. Tedaj bo završala zmagoslavna pesem daleč tam od Gosposvetskega polja, daleč tja do Soluna, koje zvoke bo čul tudi, naj si je zmagoslavni Pariz, ošabni Berlin, ponosni Carigrad, pa če se tudi imenuje — Rim.

Tovariš Roglič govori o mednarodnosti. Krivo se tolmači ta pojem. Naš nasprotniki povdarjajo internacijo in bi radi tujerodce spravili na boljša mesta. Posledica je, da tam, kjer tujec sledi, ne more domač človek do kruha. Nemec bi se razpasel na našem ozemlju, kakor se je zgodilo v pretekli dobi, tebi domačin, pa naj ne ostanejo niti drobtine, ki padajo raz njegovo mizo. Najprej kruha domačinu, vodilna mesta nam in če bode kaj ostalo, potem pa pokličemo tujerodca če ga bo treba, ki bode tako delal, kakor bomo mi poveljevali. Naroda se tedaj oklenimo in delujmo tesno z njim, organizirajmo se na narodni, strokovni podlagi. S tem zajezimo tudi vhod tujemu življu, tuji konkurenci. Tako delajo danes narodni socijalisti v vseh državah. Zakaj so se ločili v Italiji, Franciji, Čehoslovaški republiki socijalisti od internacijo in zakaj jo naši socijalisti tako zagovarjajo in se borijo za njo? Namen je pač razviden. Pomažajo tujerodcu do kruha, pri tem pa odvzamejo domačinu najboljše mesta. Kadar bodo Nemci poklicali Slovence v svojo deželo in jim izročili ravnateljska mesta, tedaj storimo to tudi mi. Proč tedaj z internacijo, izrabljanjem socijalizma in demokratizma, državi in lastnim tovarišem v škodljive namene. Da pa lahko udeležujemo svoj program in dosežemo svoje cilje, treba je izobrazbe v vsakem oziru. Vstopajmo v organizacije, ki razširjajo znanost in vedo, kojih voditelji in sodrugi so ob ednem tudi odgojitelji.

Tovariš Seljak prinaša pozdrave tovarišev iz Trsta in se obrača na organizacijo, da se ta potegne za šolanje njihovih otrok. Če so že gmotno udarjeni in če že morajo stanoviti v barakah in železniških vozovih, vsaj njihovim otrokom naj se nudi poduk.

Tovariš Karba pozdravlja tovariše begunce. Ljubezen nas druži vse in njihova bel je tudi naša bol. Treba bi že bilo vendar enkrat vreči hujskače železničarje čez mejo in napraviti tako prostora tovarišem iz Trsta.

Tovariš Veronek spodbuja sodruge v Ptuj, posebno one iz tamošnje delavnice, naj se ne dajo begati po različnih laži-vesteh, koje trosijo naši naspotniki v svet, kakor razpustitev ptujске delavnice.

Predsednik Jarh se zahvali za pozdrave tržaških sodrugov in zatrjuje, da bo „Zveza“ vse ukrenila, da se izpolnijo njihove težnje.

Na to se voli pripravljalni odbor za ustanovitev podružnice Ptuj. Predsednik: Turin Viktor. odborniki: Lenarčič Franc, Jenčič Anton, Brumen Anton, Tomšič F. Haladea Andrej, Černele Franc, Petrovič Franc, Kramberger in Konda.

Predsednik zaključí shod ob 13. uri.

Slovenski delavci!

Narodno-socijalna zveza je organizacija, ki deluje edinole za pravice delavstva. V svo-

bodni državi morajo biti tudi svobodni delavljani. Delavstvo, ki je dosedaj služilo tujemu kapitalu, se mora osvoboditi in dobiti vse one pravice v javnem življenju, ki so jih dosedaj uživali le posamezni sloji. Narodno socijalna zveza, ki je že v stari Avstriji zastopala vedno le koristi slovenskega delavstva, hoče še naprej samostojno in neodvisno zastopati zahteve jugoslovanskega delavstva. Neodvisni od milosti in izkoriščanja kapitalističnih in drugih našemu delavstvu tujih strank, hočemo uveljaviti svojo moč v korist delavskih zahtev. Vsak, kdor živi od svojega lastnega dela, mora priti v naši svobodni domovini do besede. Kako naj zastopajo koristi našega delavstva ljudje, katerim je delavec samo sredstvo za dosego njihovih protinacionalnih in protidržavnih interesov?

Število članov Narodno-Socijalne Zveze narašča vedno bolj. Zato so tudi dolžnosti Zveze vedno večje. Treba je veliko denarnih sredstev, da se pomnoži narodno socijalni sklad, ki je na razpolago delavstvu v njegovih socijalnih bojih. Kolikor večji bo sklad, tem uspešnejši bo naš boj za pravice slovenskega delavstva.

Naj bo torej dolžnost slehernega poštenega Slovenca, da zbira prispevke za narodno-socijalni sklad. Slovensko delavstvo se mora osvoboditi brezdomovinske internacijo-nale, ki uničuje državno in narodno misel slovenskega proletarijata.

Gospodarstvo.

O svinjski kugi.

Dr. Zavrnik.

Že v sestavku o svinjski rudečici sem omenil mnogo zavrtniške svinjske kuge. Ta se kaže v dveh oblikah, v prsnem oziroma pljučnem vnetju in vnetju prebavljalnega trakta, t. j. želodca in zlasti črev. Mislim tu prvo obliko.

Oni, ki svinje koljejo doma in mesarji so že gotovo opazili v pljučih kakor proso ali konopljenost same debele trde gube, tudi večje ali manjše votlinice napolnjene z gnojem itd. To so že znaki svinjske kuge omenjene oblike. Povzročila bolezen tudi bacil ki je pa zelo žilavega življenja. Celo v distilirani vodi živi po 14 dni, ravnotako v gnoju tudi v globočini od 20 cm do čez 1 meter. Razširjeni so pa ti bacili povsod; so v zemlji, v vodi, v krmi in v prebavljalni cevi živali, torej tudi svinje, ne da bi morali povčiti izbruh bolezni. Da se slednje zgodi, so lahko različni vzroki, zlasti prehlad, slaba krma, slabi hlevi in slab zrak v njih. Ko je že enkrat bolezen izbruhnila, se prenese od živali na žival, ker mnogo zelo živih bacilov se izločuje z blatom in z izmečki pri kašljanju. Sploh je kašelj poleg slabe reje, že precej gotov znak bolezni.

Mnoge svinje že v mladosti neopazno prebolijo bolezen, se popravijo in se celo debelijo. Kal bolezni pa imajo v sebi. Če pridejo potem drugi vzroki zraven, kakor rudečica, ali varstveno cepljenje proti rudečici, se razvije bolezen v ostro obliko, ki je neozdravljiva. Zato se le prevečkrat zgodi, da zdravilno cepljenje na rudečici zbolelih svinj teh ne reši le radi tega, ker so svinje zajedno zbolele na svinjski kugi.

Če je enkrat svinjsko pleme oz. zarod okužen po svinjski kugi, ta itak izbruhne prej ali slej. Cepljenje protirudečici to vsikdar potrdi. To se opaža zlasti močno letos. To je tudi umevno. Zdravstvene razmere so bile med vojno slabe in odredbe so se prestopljale s vtihotapljanjem svinj s Hrvaškega, kjer je kuga stalna in odkoder se je zanesla v naš okraj, ki je bil nekdanje popolnoma prost in čist. Prav natančno se to vidi po tem, da najdemo izbruhe svinjske kuge ob cestah, po katerih so se gonile vtihotapljenе svinje; so tudi slučajni, v katerih so zbolele najprej letos dokupljene hrvaške svinje in od katerih so se okužile domače. Glede cepljenja proti rudečici se more reči, da so s precejšnjo gotovostjo svinje, ki cep-

ljenje izdrže in so torej zavarovane proti rudečici, proste tudi svinjske kuge in obratno.

Kako močno je svinjska kuga razširjena, se mora razvideti iz tega, da v okuženih domih ginejo največ prasci v starosti od dveh do šestih tednov. Prase se začne naenkrat majati v zadnjem delu, neha sesati, pokašljava, zatečejo mu oči, se solzijo ali celo gnojijo in iz nosa se izceja sluznato gnojni izcedek. Prase pogine hitro, mnogokrat še zvečer sesa in zjutraj je proč. Skoraj zmiraj dobi tudi drisko, pri kateri blato hudo smrdi. Ljudje imenujejo to navadno grižo. Saj res tudi drugače ne izgleda in gotovo se bo tu tudi marsikateri živinozdravnik zmotil. Še-le, ko se vidi, da zdravila ne pomagajo, oziroma po raztelesenju je diagnoza sigurna.

Zdravila proti kugi še sedaj nimamo. Cepljenja so se izkazala brezuspešna. Pri mladičih je paziti le na snago, topelin čist hlev; slednje, zlasti čist zrak, se najde malokje.

Marsikdo so potem čudi, da takšna mlada praseta že rijejo in poskušajo ter tudi žro zemljo.

Bolezen se pojavi nepričakovano v celo zdravih krdelih. To osupne človeka. Marsikateri gospodar muči pri tem ženo ali deklo z vsemi mogočimi očitki, ki niso prav nič na mestu. Istotako se ne more živinozdravniku nič očitati, če ni na še živem bolniku mogel natančno spoznati oz. dognati bolezni. Dožene se z gotovostjo le z raztelesovanjem. Če je enkrat kuga v dvorcu, je najboljšo sredstvo, obolele in ozdravele svinje sporediti in jih izločiti iz plemena. Za pleme se ohranijo le one, ki so prestale cepljenje zoper rudečico. Hlevi se morajo mnogokrat razkužiti z apnom ali 2% sodo. Predvsem pa bodi pravilo, kakor sem že zadnjič omenil, kolikor mogoče nič nakupovati svinj za pleme ali pa iz priznane zdravih svinjakov in zlasti iz takih, kjer so svinje vsako leto bile cepljene proti rudečici. Svinjerejci se bodete prepričali o resnici teh trditev še-le po letih in sicer iz lastnih izkušenj.

Galica za leto 1919. Okrajni zastop ptujski je letos sprejemal naročila za galico in jo oddajal na zaupnike po župnijah. Ker je poslal denar za galico v naprej še pravočasno, je tudi galico sedaj že vso prejel in jo razdelil. Vladni komisar g. Brenčič se je posebno potegoval za to, da se je galica pravočasno dobavila. Cene so se nekoliko zvišale, ker je Slovenska kmetijska družba v Ljubljani tudi morala ceno zvišati, da pokrije velike stroške in zvišano kupnino ker je med časom naročila do junija postalo galica dražja v tovarnah, odkoder jo dobivamo. Pa veliko premalo so vinogradniki galice naročili, ker so nekateri mislili, da je mnogo rabili ne bodo in bo drugo leto cenejša; nekateri pa je sploh niso naročili in sedaj, ko je čas škropljenja, so se spomnili na njo. Kmetovalci, tako ravnanje ni pravilno, ker je kvarno vsakemu rednemu gospodarstvu! Okrajni zastop ptujski bo še nekaj galice imel, ki jo bo dal tistim, ki je niso naročili poprej. Ti se naj zglasijo v pisarni okr. zastopa v torek dne 17. t. m. dopoldne. Skušalo se bo vsakemu ustreči in pomagati, v kolikor bo galice na razpolago. Za drugo leto pa okrajni zastop ne bo posredoval več glede galice, ampak bode to delo pripadlo kmetijskim društvom in podružnicam. Treba je, da se ustanovi v vsaki fari Kmetijska podružnica. Kmet bodi politično kakor gospodarsko organiziran in združen. Kajti le tedaj, ako se kmetijske potrebščine zadružno naročujejo in oddajajo, je uspeh boljši in zagotovljen.

Vinogradniki! Po najnovejših strokovnih izkušnjah traja inkubacijska doba, v kateri se glivica peronospor v zelenih trtnih delih razvije, da napravi nove trose (seme) v začetku junija 11 do 13 dni. Ker je prvi izdatni poletni dež v naših krajih padal dne 3. in 4. junija, imamo pričakovati od 14. do 16. junija zlasti če pade v tem času zopet nekaj dežja, prvi napad peronospore. Če najde takrat ta strupena glivica vaše vinograde nepoškodovane, napade list in zarod in vam prizadene lahko veliko škodo

in uniči na milijone kron narodnega premoženja. Nihče naj torej ne odlašaja in poškropi naj vinograd v tednu po Binkošti! Škropite tudi zarod in spodnje strani listov, kajti od tod se list bolezni najhitreje nalezeta! Vinarski nadzornik B. Skalický, Novo mesto.

Reklama.

Prosto po Prešernu.

Usnjar podobe na ogled postavi,
Ker bolj reklamo ljubi kakor hvalo
Pravičnih, bolj posluša, kaj zijalo
Neumno, kakor kaj pravični pravi.

Kdor kupit' če, pred oknom se ne vstavi,
On misli le na drago obušalo
In na jermenje, ki ga je premalo.
Pa to trgovca naš'ga ne popravi.

Ko pride mimo grdih slik mladina,
Namesto da bi šla po svojem poti,
Hitela urno v šolo: slik se loti.

V srce boli to našega starina,
Odstranit slike zapove očitar
Rekoč: „Le s čevlji trži naj kopitar!“

Ptuju, 7. junija 1919.

F. V.

Dopisi.

Stražmojster Zentrich. Kakor posnamemo iz Vašega cenj. lista je suspendiran Zentrich iz službe. Bil je za to že skrajni čas. V prejšnji eri je ta človek bil jeden najzagrizenjših sovražnikov vsakega Slovenca, najhujši eksekutor naklepov Orniga in njegove klike proti vsemu, kar je kazalo našo narodnost. V dosego tega je izrabljal svojo uradno pozicijo, kjer ni bilo drugače mogoče. Opozorjam g. vladnega komisarja le na moj kazenski akt iz leta 1910 in tam ponujene dokaze, katerih sodišče takrat seveda ni pripustilo, na kot policist izvršeni očitni napad na dr. Ferdo Lašič-a, sedaj odvetnika in župana v Ormožu, na njegovo postopanje s slovenskimi fanti iz okolice i. t. d. Bila bi sramota, če bi takemu človeku še nazadnje plačevala penzijo Jugoslavija.

Dr. Franjo Šalamun.

Šolstvo v Ptuju. Popravek. V uvodnem članku zadnje številke je nastala pomota, ker je stavec izpustil eno vrsto rokopisa. Slovenska ljudska šola je mešana petrazrednica s paralelko v I. razredu in ima 232 otrok. Nemška ljudska šola ima 174 otrok v 5 razredih s 4 učitelji.

Državna gimnazija v Ptuju. Sprejemni izpit za I. razred se vrši v soboto, 5. julija od 10. do 12. ure pismeno, popoldne po potrebi ustno. Zahteva se: iz krščanskega nauka toliko znanja, kolikor se ga more pridobiti v prvih štirih letih ljudske šole; iz slovenščine spretnost v čitanju in pisanju, početni nauki iz oblikoslovja, poznavanje pravopisnih pravil, analiza prosto razširjenega stavka; iz računstva izvežbanost v štirih osnovnih računskih vrstah s celimi števili. Izpita iz krščanskega nauka se lahko oprosti, kdor ima v izpričevalu „dobro“ ali „prav dobro“. Nemščina se ne zahteva. Prijave pismeno prej ali osebno v ravnateljski pisarni v soboto 5. julija od 8. do 10. ure. Predloži se naj krstni (rojstni) list in izpričevalo z redi iz veronauka, slovenščine in računstva. Starost najmanj deset let, dovršenih vsaj do konca leta 1919.

Shod za gimnazijo v Ptuju dne 7. t. m. je bil zelo dobro obiskan od interesiranih staršev in dijakov. V temeljitem razgovoru so se ovrgli kot malenkostni in ozkosrčni vsi razlogi, ki bi mogli vlado dovesti do skrčenja ptujske gimnazije na nekaj nižjih razredov. Sklenilo se je, da prizadeti okrajni ptujska občina pošljejo odposlanstvo v Ljubljano, ki naj g-u. poverjeniku za uk in bogočastje izroči spomenico, pojasni nujno potrebo neskrčene gimnazije v Ptuju in poda tudi nasvete, kako bi se premagala najtežja ovira, t. j. pomanjkanje slovenskih profesorjev.

Mestni kino. V kratkem se otvori v mestnem gledališču v Ptuju stalen kino, ki bo predstavljal ob delavnikih ob 20. uri, ob nedeljah in praznikih pa ob 15. in 20. uri. Kakor čujemo, ima podjetje na razpolago prvovrstne filme in bo nudilo občinstvu mnogovrstno zabavo.

Promenadni koncerti v Ptuju. Ptujska mestna godba je priredila preteklo sredo zvečer prvi letošnji promenadni koncert v mestnem parku. Dasiravno prireditelji večini občinstva ni bila znana in je bil tudi čas neprilichen, se je vendar udeležilo koncerta zelo mnogoštevilno občinstvo iz vseh krajev ptujskega prebivalstva in z zadovoljstvom sledilo izvajanjem godbe, ki je pod vodstvom dirigenta g. Schmidta dobro rešila svojo nalogo. Promenadni koncerti se bodo vršili v prihodnje po možnosti vsako sredo ob 8. uri in vsako nedeljo ob 11. uri. Točna obvestila o koncertih se bodo pravočasno in redno objavljala na izvesni tabli pred mestnim uradom.

Osebnost. G. prof. dr. Franc Kotnik je bil 9. t. m. od višjega šolskega sveta telegrafično pozvan, da prevzame začasno ravnateljstvo na gimnaziji v Celovcu. Neradi bomo pogrešali odličnega tovariša, šolnika in narodnega delavca; vendar mu veseli častitamo, da mu je dano v svoji ožji domovini stopiti na čelo zavodu, ki nam bo čez nekaj let dal gotovo kopo izvrstnih mladih moči na polju javnega dela.

Študentska hranilnica, ki ima svoj sedež v Gradcu, je podpisala 500.000 našega državnega posojila.

Sv. Bolfenk pri Središču. Tukaj se je ustanovila družba, da začne sistematično in racionalno pridobivati sol. Stara stvar je namreč, da izvira iz Stare gore na Vitanju voda, ki ima toliko raztopljenih soli v sebi, da dobiš polovico kupice soli, če zagradiš s kupo to vodo in jo pustiš izhlapeti. Deloma s to vodo zamešjen kruh ne rabi druge soli. Posebno dobro pa pozna to vodo živina, ki si je ne da ubraniti. To so gotovi znaki, da je v gori sol, samo, da se prej nikdo ni brigal za to. S tem se odpira lep vir dohodkov domačemu prebivalstvu in naši mladi Jugoslaviji. Ne daleč odtod imamo dva premogokopa, v bližini na drugo stran petrolejski vrelci v Medjimurju, kjer se tudi že pridno dela in treba je le še železniške zveze, da lahko spravimo to bogastvo naše zemlje v svet. In potem še se najdejo hujskači in godrnjači čez našo Jugoslavijo. Proč z njimi, čez mejo. Takih nedvignjenih naravnih zakladov še imamo polno v naši državi, ki še le pride k veljavi. V tem kraju pa nas ti zakladi kar kličejo na delo.

Slovenec, tvoja zemlja je zdrava, za pridne nje lega najprava.

Iz Obreža. Kakor povsod, so tudi naše občinske ceste radi vojske danes v tako slabem stanju, da je treba temeljite poprave. S takozvanim „nadelavanjem potov“ se ne bo in ne more odpomoči; mostovi so za nič in cesta se ne popravi s peščico zemlje, ki se dobi s čiščenjem grabic. Odvodne grabe treba redno izkopati, na ceste pa pošteno šodra. To uvidevajo tudi občinski možje, ki tuhtajo, kako bi pravično razdelili potrebna dela med občinarje. Najbolj pravično bo gotovo razdeliti to breme sorazmerno po velikosti posestev in razpoložljivih delavskih močeh posameznih posestnikov, ker, kdo več ima, več rabi. Ker se pa skozi vsa ta leta ni storilo ničesar in tudi ni moglo storiti, mora biti zbrana že precejšnja vsota denarja iz tozadevnih, ne ravno nizkih doklad v zadnjih letih visokega davka, s katerim denarjem se lahko vsaj deloma plačajo ta dela.

Stojnci. Opozorjamo občinski urad v Stojncih pri Ptuju, naj da narediti kazipot na mestu, kjer se cepi cesta k Sv. Barbari in na Zavrč. Potnikom-tujcem je mučno in nerodno, ker ne vedo ne kod ne kam in to vse radi premale pažnje občinske oblasti.

Majšperg. Nobeden Majšperžan pač ni dvomil, da je v zadnji številki Vašega cenjega lista omenjeni bradač Oto Schwarschnigg, veleposestnik, trgovec itd. tukaj. Samo s premehko krtačo ste ga okrtali! Ni namreč

res, da samo tajno hujska proti Jugoslaviji; ta človek je javno v krčmi na skrajno nesramen način zmerjal naš častniški zbor. Ko ga je navzoča narodno čuteča oseba opozorila, da naj prekliče, je grdo psovko celo ponovil. — Kam spada? — Posebno zrastle mu je greben začetkom maja, ko so nemški boljše-viki vdrl v naš Korotan. Takrat si je v svoji nemčurski butici že sestavil načrt, po katerem bo dal vesiti zavedne Majšperžane. Nič boljša ni njegova žena. Na vljuden pozdrav od Slovenca ga na mesto odzdrava zmerja z „windischer Hund“. — In ta družina ima še danes trafiko, poštno nabiralnico in druge koncesije! Pridno sekundira Schwarschniggu še iz cirkovskih dopisov znana cvetka Pavla Staraschina (ml.), ki ima podružnico in uradne prodajalnice. Nad slovenskimi dopisi okr. glav. se huduje češ, naj ji pišejo nemški, če hočejo, da jih čita. Precej stara je že in je pozabila, da ni obiskovala nemške šole. — Oblasti, spravite nemčurje, kamor spadajo, koncesije pa v narodne roke.

Iz Središča. Pred dnevi smo opravili sv. birmo, ki je privedla tudi več naših domačinov iz daljave v našo sredo. Mimogrede omenjeno, tega lepega sprejema nismo smatrali namenjenega osebi sedanjega škofa, ker po običnem mnenju „Jaz prežvišeni“ ne spadamo že dolgo v Jugoslavijo. Nas pa je to vsaj zopet malo vzbudilo, ker nekako zaspani so postali naši zavedni tržani z okolico vred, med tem, ko drugod klije novo življenje. Tudi obljudljena igra je zaspala. Ni sicer sedaj čas za veselice, ali kulturnega dela se tudi ne sme zanemarjati. Kje leži krivda? Zadnji čas nas nekoliko razburja tožba Z. proti našemu odboru, kakor ste že poročali, samo, da imamo vsi svojo lastno mnenje o Z., katerega nam tudi izid tožbe ne bode spremenil.

Na Koroško! Naše vojaštvo je zasedlo del Koroške in s tem izvršilo največjo narodno dolžnost. Narodno čutiti in zavedati se pa je pred vsemi drugimi stanovi dolžno slovensko učiteljstvo. Učiteljstvo, Koroška te kliče! Javi se tedaj takoj višjemu šolskemu svetu; kajti kdor se precej javi, dobro sigurno lepše in udobnejše mesto. Selitveni stroški in obmejne doklade so dovoljene.

Učiteljem s Koroškega! Učitelji in učiteljice, ki so morali zbežati s Koroškega, oziroma niso mogli nastopati službe radi napada nemško-koroških čet, naj takoj odidejo na svoja službena mesta. Tistih, katerih službena mesta so zasedena še po Nemcih, oziroma so v nevtralnem pasu, naj javijo takoj telegrafično svoje naslove Višjemu deželnemu šolskemu svetu. — Predsednik Višjega šolskega sveta: Profesor Fric Vadnjal l. r.

Ptujska gora. Protestni shod proti razkosanju jugoslovanske zemlje. Preteklo nedeljo je doživel ptujski okraj veličastno manifestacijo za naše popolno ujedinjenje. Ptujski narod, ki tudi stoji na braniku proti deželepohlepnu sovražniku, pojmuje bol naših bratov na Primorskem in v vsem zasedenem ozemlju. Na stari romarski poti, Ptujski gori, znani že iza turških časov, kjer je stal močan tabor proti vsem turškim vpadom, so se zbrale pester množice iz ptujske okolice. Ob veličastnem razgledu na Dravsko polje, Slov. gorice, Haloze in Pohorje je bil shod pod mil. nebom na trgu. Shodu je predsedoval pos. Topolovec, ki je v prostih besedah pojasnil namen današnji manifestaciji. Govorili so: Dr. Tone Gosak, tajnik okr. zastopa Sagadin, nadučitelj Klemenčič in domači kaplan. Na predlog g. dr. T. Gosaka je bila enoglasno sprejeta resolucija, v kateri zborovalci zahtevajo, da nam velesile prisodijo vse ozemlje, na katerem biva naš rod v strjenih masah in odklanjajo z ogorčenjem vsakršno nam krivično mirovno pogodbo.

Velikanska zver straši po „Obreški — Koračici!“ Ali ne verjameš? Gotovo, saj se nam je javno oznanilo pri cerkvi. Da se jo ubije, so nastavljeni samostreli. Torej varuj se! Če te ne požre zverina, pa se sam ustreliš. Vrag te vzame na vsak način, če Koračico prestopiš. No, no, ne brij norcev! — Prav imaš! Smešno je strašiti ljudi z nekim bau-bau in jih imeti za tako neumne, da naj to

verjamejo. Res pa je, da je Koračica še danes zasebna last in da se lahko vsakega sodno kaznuje, ki dela škodo na kakoršenkoli način ali si lasti pravice, katerih se nima. Škodujemo pa tudi sami sebi, ker kolikor več se danes brezodgovorno in neumno uničuje, toliko manj haska bomo imeli pozneje. Imejte pamet in počakajte. Postava se vedno velja in vse pride o pravem času.

Cirkovce na Dr. polju. Naša SHS pošta je zmiraj v večjem neredu. Pisma, kakor že znano, leže eno tukaj drugo tam. Temu se pa ne čudimo, ker poštarica se večinoma vozi okrog, medtem ko pošto opravlja neopravičeno zagrizena sovražnica Jugoslavije. Dne 4. rožnika t. l. smo opazili, da je bila poštna skrinjica popolnoma založena s sladkornimi zaboji; to gotovo znači, da se bo menda le v kratkem tudi nemčurska poštarica skrila.

Sv. Križ na Murskem polju. Dne 15. junija je tukaj po rani sv. maši čebelarški shod v gostilni g. Jos. Koseja v Križovcih. Predaval bo čebelarški potovalni učitelj g. Ivan Jurančič. Potem bo praktično razkazovanje pri čebelnjaku Alojzija Bratina. Popoldne ob pol 3. uri nadaljevanje pri čebelnjakih Marka Slaviča v Ključaroveh in Fr. Žnidariča na Grabah. Domači in sosednji čebelarji, pridite! — Alojzij Bratina, podr. načelnik.

Sv. Barbara pri Mariboru. Po naključju sem prišel v gostilno pri „Lipi“, ki so mi jo nasvetovali kot narodno. Pa kaj vidim? — Po stenah so razvrščene podobe naših krvnikov osobito „Viljema“, največjega zatiralca Slovanov. Ako ne izginejo skoraj tudi po drugih gostilnah ti obrazi, jih bomo dali s silo odpraviti. Take so narodne gostilne v prelepih Slovenskih goricah! Drugič več.

Politične vesti.

Italijani prekoračili demarkacijsko črto na Notranjskem. Stari trg pri Ložu, 12. junija. (Izv. por. „Jugoslavija.“) Zadnje tedne je opaziti na demarkacijski črti v šneperskih in javorniških gozdovih znatno premikanje italijanskih čet. Na nekaterih krajih so Italijani preložili demarkacijsko črto za več kilometrov proti vsem občine Stari trg. Prebivalstvo te občine ob demarkacijski črti je zelo vznemirjeno, ker so nekateri posestniki povsem odrezani od svojih gozdov in gozdnih pašnikov, s čemur jim je povzročena velikanska škoda. — Županstvo občine Stari trg je poslalo odločen protest proti razkosanju naše zemlje in zlasti proti temu nenasitnemu italijanskemu pohlepu po naših krajih. — Umevno nam je, da Italijan hlepi po notranjskih gozdovih.

Mirovna konferenca v Parizu. Zagreb, 12. junija. (Izv. por. „Jugoslavija.“) Danes popoldne je imel iz Pariza se vrnivši ekspert jugoslovanske delegacije dr. Barac za časnikarje in ipolitike informativno predavanje o položaju na mirovni konferenci in delovanju naše delegacije. Obširno je govoril o poteku pogajanj glede vprašanja naših mej, glede Reke, o borbi za Celovec in severne meje sploh. — Kratko in v toplih besedah je začrtal dr. Lazar Marković, bivši urednik „Le Serbie“ v Švici, pomen in važnost časničarskega delovanja, zlasti sedaj v času mirovne konference. Pozval je, naj se odstranijo vsi medsebojni domači strankarsko politični prepiri, ker ti zelo slabo učinkujejo na Pariz.

Generalna stavka v Italiji. Trst, 12. junija. (Izv. poročilo „Jugoslavija.“) Po vesteh iz Milana je vodja neodvisnih socialistov Labriola zasnoval obširno delavsko gibanje. Labriola je tekom vojne simpatiziral z Jugoslovani. Leta 1917 maja meseca se je kot delegat italijanskih socialistov udeležil v Petrogradu važnih posvetovanj z jugoslovanskimi emigranti. Tem konferencam je prisostvoval tudi sedanji predsednik čehoslovaške republike Masaryk. Po vseh važnejših industrijskih centrih severne Italije je opaziti nagnenje delavskih slojev h generalni

stavki. V Neapolju so kovinarji že proglasili splošno stavko. Došlo je do izgrediv.

Prihod finančnega ministra v Ljubljano. Zagreb, 12. junija. (Izv. por. Jugoslavije). Finančni minister dr. Momčilo Ninčič pride v Ljubljano v spremstvu šestih referentov, da prouči finančne in denarne razmere slovenskega denarnega trga in da se posvetuje z zastopniki velikih slovenskih denarnih zavodov o ureditvi valute.

Začasna ustava. (Izvirno poročilo „Slovenec.“) Belgrad, 12. junija. Dela za začasno ustavo so v ministrstvu za konstituantno in izenačenje zakonov dogotovljena ter bo načrt ustave predložen narodnemu predstavništvu še v tekočem zasedanju.

Nova ofenziva čehoslovaške armade. — Čehoslovaki zmagujejo. Praga, 12. junija. (ČTU) Nad vso Slovaško je proglašen preki sod. Ker so Madžari kljub ententnemu povelju ponovili na vsej fronti svoje napade, so naše čete obnovile ofenzivo. Skupina Mittelhauser je dosegla lepe uspehe in prodrla do reke Gron. Skupina Henneque je vzdržala močne napade zahodno Prešova (Eperjes) in med Tisovcem (Tiszolcz) in Rožnovem. (Ldu).

Praga, 12. 6. (Pos. por. „Jugosl.“) Na poziv ententa je Bela Kun imenoma madžarske sovjetske vlade izjavil za sporazum s čehoslovaško republiko. Kljub temu so madžarske čete obnovile svoje težke napade na vsej okoli 800 km dolgi fronti na Slovaškem. Sedaj se je izvršil znaten preobrat v korist Čehoslovakom. Madžari imajo na razpolago ogromen rabljiv vojni material nekdanje Mackensonove armade. Načelstvo generalnega štaba na Slovaškem operirajoče čehoslovaške armade je prevzel general Pellé, učenc Joffrejev. S čehoslovaškimi legijami se je udeležil onih težkih bojev na Chemin de Dames.

Slovenski železničarji na Koroškem. Neposredno za našo hrabro armado moramo nad vse pohvalno omeniti naše železničarje, ki z nadčloveškim naporom vzdržujejo promet na proki Dravograd-Grabštajn. Neglede nato, da tam itak še manjka slovenskih uslužbencev, delajo Nemci, ki so še ostali s pasivno rezistenco še večje težkoče, kot če jih sploh ne bi bilo, morajo naši železničarji popravljati pokvarjene urade, aparate in mostove. Za promet usposobili so tri pokvarjene mostove okoli Dravograda in sedaj delajo od petka noč in dan, da popravijo razstreljeni most med Grabštajnom in Celovcem, čez katerega bo tekli prvi jugoslovanski vlak v Celovec. Njih zvesto sodelovanje pri svobojoenju Korotana zasluži odkrito zahvalo celokupne domovine!

Društvene vesti.

Konzumno društvo v Ptuj. Poziv za pristop! Dne 1. junija t. l. vršil se je ustanovni občini zbor Konzumnega društva za ptujski politični okraj. Izvolilo se je načelstvo in nadzorništvo. Ker se je javilo še premalo članov, se tem potom vsi nameščenci pozivljajo za pristop. Zglaševalna pola je na razpolago v oddajnici živil in v Čitalnici v Ptuj, kjer se naj vsak ud vpiše in priglasí svoj vstop. Tudi udje po okraju se vabijo k pristopu. Le tedaj, ako bo zadostno število prijavljenih članov, bo mogoče začeti delovati. Vsakega nameščenca, uradnika in delavca dolžnost je, da pristopi h konzumu in s tem pomore sam sebi. Za lastno korist se bo vendar vsak brigal! Načelstvo konzumnega društva.

Splošno žensko društvo v Ptuj je imelo svoj sestanek dne 11. maja t. l. Tajnica, gđc. Dullerjeva je orisala delovanje društva, blagajničarka, ga. Jeršetova je položila račune. Odbor se je dopolnil s tremi članicami. Po kratki debati se je sklenilo, da priredi žensko društvo koncem junija ali začetkom julija zabavni večer v prid koroškim beguncem. V to, svrhu se sestanejo vsi, ki se zanimajo za to v sredo, dne 17. t. m. ob pol 18. uri v Narodnem domu.

Zveza južnoštajerskih obrtnih zadrug je poklicala na binkoštni ponedeljek ob 14. uri v Celju v Narodnem domu na zborovanje obrtnike, trgovce in industrijce, da se javno izjavijo za samostojno trgovsko in obrtno zbornico na Slovenskem Štajerskem. Po izvolitvi predsednika gosp. Jakoba Zadravca iz Središča je bilo zborovanje dokaj živahno, ter so se izrekli vsi govorniki za potrebo samostojne trgovske in obrtne zbornice za Slovensko Štajersko brez izjeme in do ustanovitve pa naj Ljubljanska trgovska in obrtna zbornica za vse pokrajine na predlog vlade pokliče 24 članov k sejam v Ljubljano in sicer naj se čim prej vse pripravi za ustanovitev samostojne trgovske in obrtne zbornice za Slovensko Štajersko in Prekmursko.

Samo za sedež te zbornice so bila mnenja različna; dočim so povdarjali gosp. dr. Božič, gosp. Rebek in gosp. dr. Kukovec, da bi bil sedež te trgovske in obrtne zbornice najbolj primeren v Celju, so bili g. Zadravec, g. Čuček iz Ptuja in gosp. Weiksl iz Maribora mnenja, da spada ta važni zavod le v veliko mesto Maribor in sicer najbolj vsled obmejne lege. Končno so se vsi zborovalci zedinili, da bode Zveza južnoštajerskih obrtnih zadrug sklicala vse trgovske in obrtne zadruge, da določijo delegate, kateri šele določijo potem natančen predlog na vlado, kje naj se nahaja sedež te na novo ustanovljajoče se trgovske in obrtne zbornice. Ker je lega mesta Maribora vsled priklopitve Prekmurja k Slovenski Štajerski ravno nekako najbolj centralna, zato je edino primeren za ta važni kulturni zavod, kakor je samostojna trgovska in obrtna zbornica brez vse dvombe le Maribor in pri tem hočemo ostati in ta načrt tudi dejansko oživotvoriti.

Poziv. O Veliki noči so se pobirali v Ptuj denarni prispevki za dijaško menzo v Zagrebu. Potrebno je, da se izve, koliko se je nabralo. Pobiranje je bilo tako slabo urejeno, da so nekatere stranke dobile obisk od treh nabiralcev, druge pa so se popolnoma prezrle. Kritiziralo pa se tudi to, ako je stranka, ki je izročila svoj prispevek prvemu nabiralcu, odklonila zahtevo drugega in tretjega nabiralca. Zato se naj prepisi nabiralnih pol razgrnejo v čitalnici na ogled.

Prosveta.

Slovenska Matica. Za leto 1918 je izdala troje knjig: Zabavna knjižnica, 27. zv., kjer je natisnjenih 8 slik našega bližnjega rojaka Ksavera Meška. Knezova knjižnica, 22. zv. z dvema leposlovnima spisoma in s študijo o Valentinu Vodniku pesniku. Dr. K. Ozvald, Smernice novega življenja, v katerih nudi preizkušeni pisatelj vsakemu, ki hoče misliti, dovolj gradiva za to. Knjige so pravkar prišle v Ptuj in njih dobe udje pri Matičnem poverjeniku Jos. Komljanu, gimn. profesorju. Isti vzprejema tudi udnino za letošnje leto.

Oglasi.

Okrajno glavarstvo v Ptuj naznanja s tem vsemu občinstvu, da naj ne prihaja po nakaznice za moko, sladkor, sol i. t. d. ker bi bila ta pot zastoj. Oskrbovalni urad je namreč razpuščen, primanjkuje za to uradništva in nakaže se še kaka malenkost le v izjemnih slučajih in to samo ob sredah in petkih od 8.—12. ure dopoldne. Vse te stvari daje glavarstvo, kakor hitro se mu nakažejo, razdelilnicam in za razdelitev določenim trgovcem v okraju, samo pa ne obdrži ničesar. To v vrednost vsakemu, da ne hodi zastoj na glavarstvo, ker ne bi opravil ničesar.

Razglas, zadevajoč oddajo tobačne glavne trafike v Radgoni št. 5 in 216, ki jo razpisuje potom natečaja finančno okrajno ravnateljstvo v Mariboru. Ponudbe je napraviti na predpisani uradni tiskovini najpozneje do 4. julija 1919 dopoldne do 10. ure. Vse natančneje

podatke dobe interesi tudi lahko v upravnistvu „Ptujkega lista“.

Licenciranje bikov za ptujski sodni okraj se bode na odredbo deželne vlade vršilo v Ptuj koncem junija t. l., najbrž 26. t. m. Natančneje se obveste občine in župni predstojniki v posebnem razglasu.

Zvišanje okrajnih doklad. Okrajni zastop ptujski, zastopan po vladnem komisarju g. Mihaelu Brenčiču, mora okrajne doklade za ceste zvišati od 50 na 70%, to je za 20 odstotkov in sicer radi tega, ker so se stroški za dobavo prodca in vožnje neizmerno podražili. Okrajni cestni proračun je vsakemu davkoplačevalcu od 10. junija t. l. 14 dnevno v uradnih prostorih med uradnimi urami na vpogled razporežen.

Zveza vojnih invalidov za Slov. Štajersko s centralnim sedežem v Celju. Naznanja se javnosti v Slov. Štajerski, da se je dne 21. majnika osnovala v Celju Zveza in organizacija vojnih invalidov za Slov. Štajersko, katera je politično popolnoma nepristranska in brez vsakega političnega boja. Namen zvezin je sledeči: Splošno zastopati interese voj. invalidov v javnosti in pri vladi; ustanovitev pokrajinskih podružnic po celi Slov. Štajerski, katera bode določena po centrali vojnih invalidov; posle istih upravlja odbor, kateri je voljen od iste pokrajine in potrjen od centrale. Na pritožbe zoper nepravilne vršitve poslov pokrajinskega odbora ima izključeno razsoditi samo odbor centrale; ustanovitev fonda, s katerim se bode podpiralo podpore potrebne invalide; zgraditev invalidnega doma, z moderno opremo, in dosmrtno oskrbo; skrb za pravilno podelitev koncesij, trafik, in tudi lokale. prireditve koncertov v prid voj. invalidov, tudi javnih nabiranj, s pravično razdelitvijo istih; sprejemanje prostovoljnih daril bodisi denarja ali blaga. Imena darilcev se objavijo potom časopisov. Sprejemanje knjig za ustanovitev biblioteke. Knjige blagajne in evidence so na zahtevo na vpogled. Redni člani zamorejo postati vsi jugoslovanski voj. invalidi, kateri vplačajo stopnino 1 K in mesečno članarino 1 K. Vsi redni člani imajo enako pravico do društvene uprave, in volitve; po sposobnosti morejo biti tudi voljeni za društvene funkcionarje. Častni in prispevajoči člani nimajo volilne pravice, in tudi ne morejo voljeni biti, ampak imajo samo svetujoč glas. Prispevajoči člani zamorejo postati posamezne osebe, korporacije, zadruge, in društva, katera vplačajo isto v stopnino in članarino kot redni člani. Častni člani zamorejo postati osebe, katere vplačajo enkratni znesek, ki se deli v tri kategorije 1000 K, 3000 K, 5000 K. Pristopno izjavo in informacije daje do ureditve svoje pisarne (katera začne 1. julija definitivno uradovati) predsednik Koštomaj Fran, Prešernova ul. 19 v Celju. Za odbor organizatorji predsednik Koštomaj Fran, tajnik Meznarič Ivo, blagajnik Bač F. Jakob. Tovariši voj. invalidi organizirajte se, ker v slogi je moč!

Pri davčnem okrajnem oblastvu v Ptuj se v ponedeljek in torek, 16. in 17. t. m. radi snaženja uradnih prostorov s strankami ne bo uradovalo. Izvzeti so samo nujni slučaji.

Okrajno glavarstvo v Ptuj ima na razpolago malega, čednega konjička, ki ga namerava podariti brezplačno vrednemu invalidu, ki je sam posestnik in bi konja rabil v lastne svrhe. Interesenti naj vložijo prošnje potrjene od županstva, da so res posestniki, ki lahko vzdržujejo konja in ga rabijo v lastne svrhe, na okrajno glavarstvo najkasneje do 25. t. m.

Razglas zadevajoč oddajo tobačne glavne zaloge v Slovenj Gradcu. S prodajo založno trafiko spojena tobačna glavna zaloga v Slovenj Gradcu se s tem razpisuje v oddajo potom javnega natečaja. Imejatelj prodaje je dolžan prodajati vrednostnice kolkovnega dohodarstva, in upravičen, prodajati poštne vrednostnice. Ta zaloga je glede tobačnih izdelkov splošne tarife in splošno dopuščenih režijskih specialitet pridodeljena v dobavljanje tobačni glavni tovarni v Ljubljani in mora s temi izdelki zalagati tobačno zalogo ter

z lastno založno trafiko vred 59 trafik. Vrednostnice kolkovnega dohodarstva je dobavljati pri davčnem uradu v Slovenj Gradcu poštne vrednostnice pa pri poštnem uradu v Slovenj Gradcu. V enoletnem času od 1. januarja 1918 do 31. decembra 1918 se je tej zalogi pridodeljenim prodajam oddalo tobačnih materiala za 145.350 K 92 v kupne cene; v založno trafiko pa po konsumentski (tarifni) ceni računeno za 16199 K 98 v, na kar je založniku pripadel trafikantski dobiček po 1620 K. Prodaja vrednostnic kolkovnega dohodarstva je v gorenjem enoletnem času vrgla 455 K 10 v kosmatega dobička, prodaja poštne vrednostnic pa 18 K 80 v kosmatega dobička. Vse z opravljanjem razpisanih erarnih komisijskih poslov spojene stroške trpi zdravitelj sam. Natančneje podatke o dosedanjih donosih prodaje in o stroških, katere je imel prejšnji imejatelj prodaje, je razvideti iz izkazov v dohodkih in bremenih, ki so razpoloženi pri finančnem okrajnem ravnateljstvu v Mariboru ali pri preglednem okrajnem vodstvu finančne straže v Slovenj Gradcu. Vendar erar ne jamči, da bo donos tudi v bodoče tolikšen, kot je naveden v tem razglasu in v izkazih o dohodkih in bremenih. Za tobačno glavno zalogo se more imejatelju prodaje proti položitvi predpisane varščine na zahtevo dovoliti materialni kredit do višine predpisane najmanjše zaloge. Ponudbo je napraviti po določenih predpisa za oddajanje trafik. Razpisani erarni komisijski posel se sme izvršiti le na svojem postavišču ali pa v kaki drugi pripravi hiši, ki je v njega neposredni bližini. Opravljati se mora samostojno prostorno ločeno od obrta, spojenega z zalogo. Invalidi izza zadnje vojske ter udove in sirote v tej vojski padlih ali umrlih vojakov, častništva ali moštva imajo ob gotovih pogojih brezpogojno prednost pred vsemi drugimi prosilci. Takim prosilcem se bo podelila prodaja brez ozira na ponudbe ostalih ponudnikov proti 18 odstotni opravnini od denarne vrednosti razpečanega tobačnega materiala. Ti torej nimajo v svojih ponudbah staviti nikakega ponudka, amnak se imajo zgolj izjaviti, da so zadovoljni s prejemki, določenimi v razglasu. Ostalim ponudnikom je takole napovedati, kake prejemke zahtevajo: a) je ali označiti iznos povratnega dobička, kateri se ponudi iz trafikanskega dobička pri založni trafiki, ter se je obenem odpovedati založniški opravnini ali b) se je zgolj odpovedati založniški opravnini ali končno c) je označiti zahtevane opravninske odstotke od denarne vrednosti iz zaloge oddanega tobačnega materiala. Jamščina znaša 1450 K. Položiti se mora, preden se ponudba izroči pri davčnem uradu v Slovenj Gradcu v pupilarnovarnih, neizžrebnih vrednostnih papirjih ali pa se mora plačati v gotovem denarju neposredno pri pristojnem davčnem uradu. Ponudbe je napraviti na predpisani uradni tiskovini, pravilno jih je kolkovati in podpisati ter jih je najpozneje dne 27. junija 1919 poldne ob 10 uri v zaprtih in zapečatenih uradnih zavitkih vročiti vodji podpisane prodajne oblasti. Ponudbe, katere niso napravljene na uradnem obrazcu, se kot nesprejemljive ne vpoštevajo. Javna ponudbena obravnava se vrši pri podpisani prodajni oblasti v komisijski sobi št. 27 natančno ob zgoraj napovedani uri. Ponudniki morajo s svojimi ponudbami celih šest (6) mesecev izza dne ponudbene obravnave ostati pri besedi. Opazka. Predpis za oddajanje trafik in zadevni drugi predpisi se morejo pri finančnih oblastih prve stopnje in pri preglednih okrajnih vodstvih fin. straže vpogledati ali po določenih cenah kupiti pri gospodarskem uradu fin. dež. rav. v Ljubljani. Cena 80 v. Tiskani uradni ponudbeni obrazci in zavitki se prvi teh uradih dobivajo brezplačno. Ponudniki se v lastno korist svare, naj ne ponujajo previsokih povratnik dobičkov in naj ne zahtevajo prenizkih opravnin, ker ni upati, da se bo ponudeni povratni dobiček znižal ali se da bo zahtevana opravnina zvišala.

Maribor, dne 28. maja 1919.

Finančno okrajno ravnateljstvo.

Razno.

Pred prehlajenjem grla in vratu nas obvarje izpiranje s Fellerjevim antiseptičnim bol lajšajočim „Elsa-fluidom“. 6 dvojnatih ali 2 specialna steklenica stane 24 kron poštne prosto. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elza-trg št. 359 (Hrvatska). Čez 100.000 zahvalnih pisem. Mnogo priporočano. Omot in poština se računa posebej najceneje. Kdor naroči več ob enem, mnogo prihrani.

Našel se je velik pes. Lastnik naj vpraša v gostilni. Fr. Mahoriča v ulica Vseh svetnikov.

Listnica uredništva.

G. A. K. Središče. Hvala lepa za interesantni prispevek! Veselilo me bo, če bom dobil iz Vašega peresa čim več mogoče sestavkov iz katerekoli gospodarske panoge. — G. J. K. Sv. Barbara v H. Mestni magistrat je dal odstraniti slike o nemških grozodejstvih v Srbiji ne radi par nemških mladine. Že enkrat smo povdarjali in povdarjamo zopet, da izstavljanje te vrste slik ni niti z vzgojnega, niti z estetskega stališča dopustno. Da imajo Nemci strašnih grehov na sebi, vemo tudi brez tistih ogabnih slik. Kdor našega vzgojno-estetskega stališča ne razume, temu ni mogoče pomagati.

WAGRANDL JULIJ

gostilničar in mesar, Ptuj, Prešernova ulica
priporoča

fino svežo govedino

po 12 K 1 kg

in fino svežo teletino

sprednjo po 8, zadnjo po 10 K 1 kg.

Maks Weissenstein

mesar „pri kloštru“
priporoča

govedino, fino sveže blago

po 12 K 1 kg

in fino svežo teletino

sprednjo po 8, zadnjo po 10 K.

Zahtevajte „Ptujski list“

Pozor!

Mestni kino

**v mestnem gledališču v Ptuju
se bode v prihodnjih dneh otvoril.**

Predstava v tednu ob 8. uri zvečer in ob nedeljah
in praznikih ob 3. uri popoldan in ob 8. zvečer.

Trgovci, gostilničarji in obrtniki! Pošljite nam inseratna naznanila. Sprejeti bomo mogli le omejeno število anons. Kdor torej prej pride, bo prej mlel.

Vabilo na naročbo.

Kdor želi, da se mu redno pošilja „Ptujski list“, naj prijavi svoj naslov upravnistvu v Ptuj, hiša zdravnika dr. Štuhca, pritličje.

Naročba.

Komur smo dozdaj pošiljali list, pa si ga ne misli naročiti, prosimo, naj nam ga vrne, ker ga sicer smatramo za naročnika.

Vsled prepiha, vlažnosti in

PREHLAJENJA

nastale bolezni, trdovratne in zastarele prsne težkoče, težko dihanje, zbadanje v ramah, bolečine v ledju in katar odstranjuje Fellerjev

Elsa-fluid

6 dvojnih ali 2 specialni steklenici 24 kron. Proti utrujenosti črev, nerednemu odvajanju itd. so vedno dobro delovale Fellerjeve lagodno odvajajoče rabarbara

Elsa-kroglice

6 škatlic 12 kron. Jedino prave pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elza trg št. 359, Hrv. Zagorje. Omot in poština se računa posebej kar najceneje. Kdor naroči več ob enem, prihrani mnogo.

LEDENIK,

dobro ohranjen se prodaja.

Več se pozve v
gostilni pri „Zamorcu“.

Pozor!

Pozor!

Kavarna poleg gostilne Mahorič, Ptuj
Vseh svetnikov ulica 10.

Nov senčnat poletni vrt.

Vsaki dan sladoled!

Prístna kava, prvovrstna vina itd.

Za dober obisk prosi

Pavla Blaha in Jurij Pihler.

Pozor!

Miši - podgane - stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti, ako porablja moje najbolj preizkušene in splošno hvaljene sredstva kot: proti poljskim mišim K 5—, za podgane in miši K 5—, osobito ostra pasta za podgane K 6—; za ščurke 5 K; posebno močna tinktura za stenice 5 K; uničevalec moljev prašek proti ušem v obleki in perilu, proti mravljam, proti ušem pri perutnini K 3; prašek proti mrčesom 2:50 in 5 K; tinktura proti ušem pri ljudeh 3 K; mazilo za uši pri ljudeh 3 K; mazilo za uši pri živini 2 K; tinktura za bolhe pri pseih K 1:50, tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) K 3—, Pošilja po povzetju Zavod za eksport

M. Jünker, Zagreb 112, Petrinjska ulica 3.

Lepa mlada 8 mesecev breja krava, ena telica, dve kolesi, dva lahka voza v dobrem stanu se prodajo.

Vpraša se pri

Ivan-u Vindiš,
Gornji Breg pri Ptuj.

Friderik Milošič,
mizarski mojster

od trgovine g. Riegelbauerja

cesta proti mestnemu pokopališču

Pozor! **Pozor!**

Prva največja zaloga lesenih krst za mrličje vsake velikosti in v različnih barvah. Kupovalcem, kateri prihajajo od desne strani Drave se postavi krsta brezplačno čez most. Kdor želi, se mu tudi izposodi brezplačno mrtvaška spravilo. Kdor v bolnišnici umerje, se mu postavi krsta brezplačno v bolnišnico.

Tudi pohištvo se po najnižjih cenah izgotovi.

Trgovino z vsakovrstno obleko in
galanterijskim blagom priporoča
Marija Hernja

Cankarjeva ulica štev. 16.

Blago za obleko naroči tudi pomeri

Trgovina
se da v najem na deželi.
Kje, pove upravništvo.

Podružnica Ljubljanske Kreditne banke

v MARIBORU.

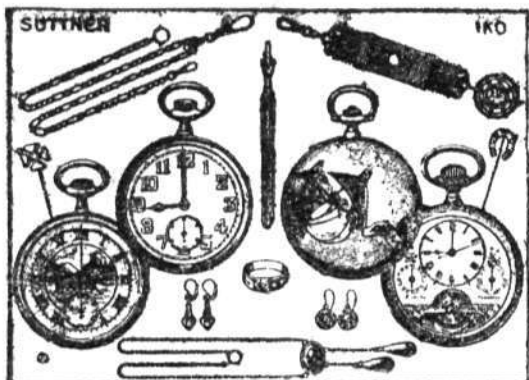
Delniška glavnica K 15,000.000.

Rezervni fond nad K 4,000.000.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Split, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica, Celje.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Posreduje nakup in prodajo vrednostnih papirjev in izvršuje borzna naročila najtočneje. — Daje predujme na vrednostne papirje in blago. Eskontuje in vnovčuje menice. — Dovoljuje kredite v vseh oblikah. — Poslovno mesto razredne loterije.

Čitajte najprej

ilustrovani cenik tvrdke H. Suttner (lastnik Henri Maire) Ljubljana št. 985, predno si kupite uro. Ta cenik Vam bo zaščita proti škodi in jezi zaradi slabih bazarnih ur in Vam pokaže, kako se more dobro in vendar ceno kupiti. Ta cenik Vam svetuje glede res dobrih ur specialne znamke »IKO« iz lastne tvornice v Švici, pa tudi drugih dobrih žepnih ur, zapestnic z urami, svetlečih in stenskih ur, verižic, prstanov, zapestnic, uhanov, jedilnega orodja, daril za krst in sveto birmo ter vseh ostalih zlatih in srebrnih predmetov. Pa tudi druge potrebščine na pr. škarje, nože, britve, doze za cigarete in smodke, dijamante za rezanje stekla, nažigalce in denarnice kupite dobro in za zmerne cene pri tvrdki

H. Suttner (lastnik H. Maire) Ljubljana 985.

GARJE srbečico, kraste, lišaje

uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo 5 K. — Po pošti 6 K poštne prosto.

Prodaja in razpošilja s pošto

Iekarna Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko.

Kupim

posestvo ali gostilno

v bližini mesta Ptuj od 3—5 orolov zemlje. — Resne ponudbe pod „SHS“ pošta št. II pri Mariboru.

Med. univ.

Dr. Rado Schober

zdravnik v Ptuj,

se je preselil iz hiše g. Mahoriča v Gosposko ulico 16 (marodnica)

Brata Vošnjak, Ptuj

trgovina z usnjem, čevlji in surovimi kožami.

Goveji in telečji boks, chevreaux, .: podplati, notranje in zgornje usnje, usnje za konjsko opravo.

Elegantni boks-calf in chevreaux čevlji. — Fini čevlji iz črne in rujave teletine. — Navadni čevlji iz rujave kravine, podplati in podpečni cveki, dreta, platno.

Kam greš prijatelj? „K Zamorcu.“

Prodajo se:

3 oficirske suknje (Waffenröcke), modre z rudečim baržunom za vitkega gospoda, 1 dobro ohranjeno sedlo, 2 slamnika (Girardi) za dečke;

Kupi se:

vijolina, šivalni stroj (Singer). Naslov pove uprava „Ptujkega lista“.

Krojaška in čevljarska zadruga ter za sorodne stroke v Ptuj.

Naznanilo.

Oprostitev vajencev

se vrši na Telovo, 19. junija 1919 ob 14. uri v ptujskem Narodnem domu.

Zadruga čevljarjev, krojačev, krojačič, rokavičarjev, šivilj in modistin ptujkega sodnega okraja v Ptuj.

Vladni komisar: Rože.

Stavbeni in specialni kleparski mojster Majcen Alojzij.

Hrvatski trg 1, Ptuj

naznanja p. n. slavnemu občinstvu, da izdeluje vsa v njegovo stroko spadajoča dela, pokrivanje, popraviljanje in barvanje zvonikov, strelo- in vodovodov itd. točno in po ceni. Izvršuje tudi popraviljanje škropilnic za trtno bolezen in kotlov za žganje.

Kar imam - vse prodam:

pristno vino
dobro pivo
in prirezek
vsaki čas

v gostilni

Narodnega doma

v Ptuj Josip Berlič.

FRANJO ČUČEK, PTUJ

veletrgovina z vinom

priporoča vsakovrstna vina, haložka, posebno zavrčka in ljutomerska, kakor tudi izvenštajerska po dnevnih cenah.

Prodaja se v posameznih sodih in na cele vagone in sicer v sodih kupčevih, ali pa se sodi za pošiljatev posodijo.

Istotako priporoča svojo zalogo desk in vsakovrstnega rezanega lesa, dalje cementa, apna in premoga.